

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 33/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuloverolain 20 §:n ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 1 päivänä lokakuuta 2014 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laeiksi tuloverolain 20 §:n ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta (HE 176/2014 vp).

Lakialoite

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavan aloitteen:

— LA 55/2013 vp — Kimmo Tiilikainen /keskym.: Laki väliaikaisesta pankkiverosta annetun lain kumoamisesta (läh. 23.10.2013)

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- erityisasiantuntija Tarja Järvinen, valtiovarainministeriö
- johtava lakimies Matti Merisalo, Verohallinto
- asiamies Mirjami Kajander-Saarikoski, Talletussuojarahasto
- johtaja Reima Letto, Finanssialan Keskusliitto.

HALLITUKSEN ESITYS JA LAKIALOITE

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi tuloverolakia ja elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia.

Esitys liittyy luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua koskevaan hallituksen esitykseen, jossa ehdotetaan säädettäväksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta sekä eräitä muutoksia talletussuojarahastoa koskevaan säätelyyn.

Tuloverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahoitusvakausviranomaisesta annetta-

vassa laissa tarkoitettu valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitusvakausrahasato, joka muodostuu kriisinratkaisurahastosta ja talletussuojarahastosta, säädettäisiin verovapaaksi tuloverotuksessa. Koska samanaikaisesti luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua koskevan lainsäädännön voimaantulon kanssa kumottaisiin laki valtion vakuusrahasato, valtion vakuusrahasato ehdotetaan poistettavaksi tuloverosta vapaiden yhteisöjen luettelosta.

Elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kriisinrat-

kaisurahastoon Euroopan unionin kriisinratkaisusasetuksen nojalla suoritettavat EU:n vakaussmaksut sekä kansalliset vakaussmaksut olisivat vähennyskelpoisia luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen verotuksessa. Myös rahoitusvakaussviranomaisesta annetun lain mukaiselle talletussuojarahastolle talletuspankkien suorittamat talletussuojamaksut ja talletussuojajärjestelmän liittymismaksut ehdotetaan säädettäväksi vähennyskelpoisiksi. Jo tällä hetkellä luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaiset lakisääteiset suoritukset talletussuojarahastolle ovat vähennyskelpoisia talletuspankin verotuksessa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2015 toimitettavassa verotuksessa. Tuloverolakia koskevien muutosten voimaan tullessa valtion vakuusrahastossa olevien varojen siirtoon sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lakialoite

Lakialoitteessa LA 55/2013 vp ehdotetaan, että väliaikaisesta pankkiverosta annettu laki kumotaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Taustaa

Esitys liittyy finanssialan kriisinratkaisua koskevaan laajaan asiakokonaisuuteen, josta on annettu erillinen esitys (HE 175/2014 vp) yhtä aikaa tämän esityksen kanssa. Sen tarkoituksena on panna täytäntöön EU:n ns. kriisinratkaisudirektiivi ja talletussuojadirektiivin muuttamista koskeva direktiivi. Kansalliseen lainsäädäntöön on tarkoitus tehdä lisäksi EU:n kriisinratkaisusasetuksen voimaantulosta johtuvat muutokset ja saattaa voimaan yhteisestä kriisinratkaisurahastosta tehty sopimus.

Osana tätä kokonaisuutta perustetaan mm. uusi Rahoitusvakaussvirasto, joka toimii kansallisen kriisinratkaisuviranomaisena. Virasto hallinnoi myös valtion talousarvion ulkopuolista *rahoitusvakaussrahastoa*, joka muodostuu vakaussmaksuin kartutettavasta *kriisinratkaisurahastosta* ja talletussuojamaksuin kartutettavasta *talletussuojarahastosta*.

Tämän kriisinratkaisua koskevan pääesityksen ensimmäinen täysistuntokäsittely on päättynyt 26.11.2014, ja lakiehdotukset on hyväksytty

talousvaliokunnan mietinnön mukaisina (TaVM 20/2014 vp). Tarkoitus on, että muutokset saadaan voimaan ensi vuoden alusta.

Verotusta koskevat ehdotukset

Tässä esityksessä on taas kysymys uuden rahoitusvakaussrahaston verotusasemasta sekä rahastoon tehtävien maksujen vähennyskelpoisuudesta verotuksessa. Jotta rahaston verotusasemasta ei syntyisi epäselvyyttä, esityksessä ehdotetaan, että rahoitusvakaussrahasto olisi tuloverolain 20 §:ssä tarkoitettu verovapaa yhteisö. Lisäksi ehdotetaan, että luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten suorittamat EU:n vakaussmaksut ja (kansalliset) vakaussmaksut olisivat verotuksessa vähennyskelpoisia eriä.

Valiokunnalla ei ole huomautettavaa näihin ehdotuksiin.

Valiokunta pitää sen sijaan asianmukaisena, että samalla säädetään myös nykyisen talletussuojarahaston verotusasemasta tarpeettoman epäselvyyden välttämiseksi. Ehdotusta on perusteltu seuraavassa lyhyesti vielä erikseen.

Vanhan talletussuojarahaston verotusasema

Kriisinratkaisua koskeva sääntely merkitsee myös sitä, että nykyistä talletussuojarahastoa

koskeva luottolaitostoiminnasta annetun lain 14 luku kumotaan. Rahaston — jatkossa *vanha talletussuojarahasto* — lakisääteiset tehtävät siirtyisivät rahoitusvakaussviranomaisen hallinnomalle uudelle talletussuojarahastolle. Tällä ei kuitenkaan muuteta vanhaan talletussuojarahastoon kerättyjen varojen käyttötarkoitusta suojata korvattavia talletuksia. Varat olisivat siten edelleenkin ja yksinomaan käytettävissä vain lakisääteisiin talletussuojan turvaamisen tarkoituksiin, joista säädetään uudessa rahoitusvakaussviranomaisesta annetussa laissa sekä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa.

Lainmuutosta koskevassa siirtymäsäännöksessä luetellaan lisäksi ne säännökset, joita tullaan edelleen soveltamaan vanhaan talletussuojarahastoon ja sen varojen hallintointiin sekä jäseniin. Sovellettavat säännökset eivät saa olla myöskään ristiriidassa rahoitusvakaussviranomaisesta annetun lain kanssa. Niitä sovelletaan, kunnes vanhassa talletussuojarahastossa ei ole enää varoja ja se puretaan. Kun vanha talletussuojarahasto on purettu, sen jäljellä olevat velvoitteet siirtyvät Rahoitusvakaussvirastolle ja uudelle talletussuojarahastolle.

Siirtymäsäännöksessä säädetään myös vanhan talletussuojarahaston varojen käytöstä ja mm. velvollisuudesta siirtää ne rahoitusvakaussviranomaisen määräyksestä tarvittaessa uuteen talletussuojarahastoon. Valtiovarainministeriö vahvistaisi edelleen rahaston säännöt, ja Finanssivalvonta valvoisi sen sijoitustoimintaa. Vanhan talletussuojarahaston olisi tehtävä myös tiivistä yhteistyötä Rahoitusvakaussviraston kanssa.

Vanhan talletussuojarahaston asema on siis monin tavoin kytketty uuteen talletussuojarahastoon. Se muodostaa tätä kautta tosiasiallisen sidoksen kriisinhallintajärjestelmään. Valiokunta katsoo sen vuoksi, että vanhan talletussuojara-

haston verotusasemasta on syytä säätää samalla tavoin kuin tulevan rahoitusvakaussrahaston. Ratkaisevaa merkitystä ei voi antaa näissä olosuhteissa pelkästään sille, että toimiala itse hallinnoi varallisuusmassaa.

Muutoksella ei olisi vaikutusta myöskään verotuloihin. Talletussuojarahastoa on pidetty nimittäin verotuskäytännössä yleishyödyllisenä yhteisönä ja sen saamia sijoitustuottoja muuna kuin elinkeinotulona. Ne eivät ole olleet siten veronalaista tuloa.

Valiokunta ehdottaa näillä perusteilla, että vanha talletussuojarahasto lisätään tuloverosta vapaiden yhteisöjen joukkoon tuloverolain 20 §:ssä. Tämä selventäisi verokohtelua ja poistaisi sitä tulkintaepävarmuutta, johon hallituksen esityksessä on viitattu myös rahoitusvakaussrahaston verotusasemaa koskevissa perusteluissa.

Aloitteet

Väliaikaisesta pankkiverosta annettu laki (986/2012) on tarkoitus kumota osana kriisinratkaisua koskevaa kokonaisuutta. Samaa asiaa koskeva lakialoite LA 55/2013 vp tulisi hylätä sen vuoksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että lakialoite LA 55/2013 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

tuloverolain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 20 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1736/2009, seuraavasti:

20 §

Tuloverosta vapaat yhteisöt

Tulon perusteella suoritettavasta verosta ovat
vapaat:

1) Suomen Pankki, Yleisradio Oy, Pohjoismaiden Investointipankki, Pohjoismaiden projektivientirahasto, Pohjoismaiden kehitysrahasto, Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, Finn-

vera Oyj, Teollisen yhteistyön rahasto Oy, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto, rahoitusvakauserahasto ja luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto;

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj. Pentti Kettunen /ps
jäs. Leena Harkimo /kok
Pertti Hemmilä /kok
Jouko Jääskeläinen /kd
Anneli Kiljunen /sd
Esko Kiviranta /kesk
Mika Lintilä /kesk
Mats Nylund /r
Heli Paasio /sd
Kari Rajamäki /sd
Markku Rossi /kesk

Matti Saarinen /sd
Sari Sarkomaa /kok
Kauko Tuupainen /ps
Kari Uotila /vas
Ville Vähämäki /ps
vjäs. Johanna Karimäki /vihr (osittain)
Esko Kurvinen /kok
Raimo Piirainen /sd (osittain)
Antti Rantakangas /kesk
Harry Wallin /sd (osittain).

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.